

Teesie

Michael
Sapocko

REDAKTORIAUS ŽODIS

Mielas skaitytojau,

Niekad nebuvo redaktoriumi, tad jaučiuosi kiek nedrąsiai. Sakoma, kad pirmas blynas vi-sada prisvilęs. Ne išimtis turbūt bus ir šis „blynas“, tačiau vi-liuosi, kad kas mėnesį planuoja-mas leisti „Teesie“ tik tobulės ir bus vis įdomesnis. Visų pirma, noriu padėkoti prieš tai buvo-siems redaktoriams už jų įnašą į „Teesie“, jų tikrai sunkų darbą. Tuo pačiu noriu pabrėžti, kad jie

nebuvo ir nebus už mane blogesni ar geresni, tiesiog turėjo savo viziją, savo uždavinius bei tikslus. O vienas dalykas nesikeičia per visą „Teesie“ gyvavimo istoriją - būtent tai, kad šis laikraštukas yra skirtas Jums, mieli klierikai, tad svarbiausia, kad jis ir būtų įdomus pirmiausiai Jums. Žinoma, kaip ir kiekvienas blynas turi dvi puses, tad laikraštuko įdomumas didžiąja dalimi priklausys tik nuo Jūsų. Todėl labai raginu prisidėti prie jo turinio apčiuopiamu darbu - straipsneliais.

Iš karto noriu labai padėkoti savo bendradarbiui klierikui Egidijui Tubeliui, be kurio pagalbos net ir šio teksto neskaitytumėte. Jis ne tik dešinioji redaktoriaus ranka, jis esti abi mano rankos. Labai džiaugiuosi turėdamas tokį pagalbininką. Taip pat tariau padėkos žodį ir fotografui klierikui Robertui Moisevič, be kurio paslaugų neapsieiname.

Dabar apie patį „Teesie“. Jau nuo pirmo šių mokslo metų numerio norėtuši kiek pakeisti laikraštuko struktūrą, įvesti naujas skiltis, kai kurių senųjų atsisakyti. Trumpai norėčiau pristatyti „Teesie“ ir tai, ko jame galite tikėtis. Laikraštuko struktūra turėtų išlikti pastovi, susidedanti iš tam tikrų skilčių, kurių turinį kaskart mėginame atnaujinti.

Redaktoriaus žodį pakeis naujoji skiltis „Laiškas redakcijai“, kurioje prašysime skirtingų asmenybių įvertinti šių dienų realijas, kelti problematikas, aptarti aktualijas, pateikti savo požiūrį į tam tikrus akcentuotinus dalykus. Šioje skiltyje autoriui iš esmės suteikiama visiška laisvė pasirinkti straipsnio tematiką bei jo pateikimo stilių.

Malonu pristatyti naują skiltį „Pakeliui į šventųjų garbę“, kurią, klieriko Mykolo Sotničenkos dėka, pradeda be kelių minučių palaimintasis kun. Mykolas Sopočka. Jo minėjimui skirtas ir „Teesie“ viršelis. Šios skilties tikslas - susipažinti su Lietuvos žmonėmis, keliamais į altoriaus garbę. Iš pažiūros, Lietuvos šventųjų nesama, o pats Lietuvos kraštas - tamsus ir niūrus, nieko gero nežadantis. O visgi turime šviesuolių, tereikia atsimerkti ir pažvelgti į juos. „Pakeliui į šventųjų garbę“ - pirmiausiai, istorinė pažintis su tais, kuriems neskiriame jokio dėmesio arba skiriame per mažai, be to, būtų malonu susipažinti ir su šių asmenybių mintimis, gyvenimo būdu, galbūt kurį nors patrauks vieno ar kito Dievo tarno pavyzdys. Mielai pranešu, kad šią skiltį turėtų rengti klierikai, tad bus proga ne tik patiems artimiau susipažinti su šviesiom asmenybėm, bet ir kitiems pagarsinti savo vyskupijos ar gimtinės pavyzdį.

Laikraštuką papuoš ir klierikų pamąstymai ar pamokslėliai skiltyje „Metai su šv. Pauliumi“. Tokiu būdu redakcija atiduoda savo duoklę šv. Pauliaus metams. Skiltis iš esmės pa-

lieka autoriui laisvę pačiam apsispręsti ką komentuoti ir kaip, kokias iliustracijas naudoti. Prisirišime tik prie vieno - apaštalo Pauliaus tekstų ir tikimės perskaityti, ką jie byloja straipsnio autoriui. Sveikiname klieriką Lauryną Visocką, išdrįsusių pagelbėti ir pirmam atverti šios skilties duris.

Dar viena skiltis „Mano parapijos portretas“ pateiks klierikų prisiminimus bei pamąstymus apie savo gimtąją parapiją. Kviečiame nebijoti vertinti, pasidalinti ne tik džiaugsmiais apie savo parapiją, bet taip pat ir kitąsyk galbūt kritišku žvilgsniu pažvelgti į savo maldos namus.

Redakcija siūlo ir dvasiniam skaitymui skirtas eilutes. Skiltyje „Dvasiniai skaitymai“ kviečiame pasiskaityti vieno žymiausių XX a. teologų jėzuito Karlo Ranerio pokalbius. Nuoširdžiai dėkojame Katalikų radijo „Mažoji Studija“ direktoriui kun. Juliuui Sasnauskui OFM už pateiktą, viliuosi įdomią ir Jums, medžiagą. Jam dėkoju ir asmeniškai už patarimus, kuriant laikraščio viziją.

Viena įdomesnių skilčių turėtų būti „Sankirtos“. Šios skilties tikslas ne įrodyti vienokią ar kitokią poziciją, tačiau iškelti klausimą (kartais gal net ir, iš pažiūros, nediskutuotina tema) bei priversti patį skaitytoją sau į jį atsakyti. „Sankirtomis“ nesiekiamo ko nors sumenkinti ar iš ko pasityčioti. Sankirtų tikslas - išgryninti. Šio numerio „Sankirtos“ kelia Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo Šiluvoje jubiliejaus klausimą, į kurį atsakyti galima ir kitaip nei yprasta. Tuo pačiu noriu padėkoti dr. Liudui Jovaišai, davusiam vertingų patarimų ir prisidėjusiam prie šio straipsnio atsiradimo.

Atiduosime duoklę ir mūsų kalbai, skirdami vietos skilčiai „Kalbos kultūros prieangius“. Džiaugiamės gerbiama dėstytoja dr. Joana Pribušauskaite, mielai sutikusia mums pagelbėti, nepaisant begalės įsipareigojimų ir darbų. Redakcija nuoširdžiai dėkoja už skiriamą laiką ir darbą.

Leidinio pabaigoje pateiksime „Seminarijos kroniką“, trumpai pristatančią seminarijos vidaus renginius. Šiai skilčiai vadovaus seminarijos metraštininkas klierikas Mykolas Sotničenka. Iš tiesų džiaugiuosi, kad šis žmogus noriai sutinka bendradarbiauti, o kaip buvęs redaktorius nesibodį patarti ir padėti.

Trumpai perbėgau per skiltis, kurios išliks pastovios, tačiau laikraštukas neturėtų tuo apsiriboti. Manome, kad „Teesie“ pasiūlys ir įdomių pokalbių ar išpūdžių iš įvairiausių renginių. Šiame numeryje siūlome iš arčiau susipažinti su Pasaulio Jaunimo dienomis, vykusiomis Australijoje, Sidnėjuje, į kurias vyko keli klierikai ir iš mūsų seminarijos.

Atrodo ir viskas, tad meldami Dievo pagalbos pradėdame darbą. Linkime gražių akimirku su „Teesie“ vildamiesi, kad bent viena eilutė Jus patrauks.

„Teesie“ redaktorius kl. Mozė Mitkevičius

PAKELIUI Į ŠVENTŲJŲ GARBE...

Mykolas Sotničenka (V k.)

„Štai tau regima pagalba.
Ji tau padės įvykdyti mano
valią žemėje. Šią Dievo pagalbą
atpažinau kun. Sopočkos
asmenyje“

(Dienoraštis, 53)

Šventoji Faustina ir Dievo Gailestingumo kultas šiandien Bažnyčioje Lietuvoje plačiai žinomi, į seselės *Dienoraštį* gilinamasi, nemažai neopresbiterių savo šventimams pasirenka paveikslėlius su

užrašu „Jėzau, pasitikiu Tavimi“, tuo tarpu asmuo, su kuriuo sesuo pasidalijo Jėzaus apreiškimų paslaptimi, Vilniaus arkivyskupijos dvasininkas, kuris ir pasiūlė pradėti rašyti *Dienoraštį*, kurio dėka Gailestingą Jėzaus vizija buvo įkūnyta paveikslu drobėje ir suburta Dievo Gailestingumui atsidavusi vienuolija, kun. Mykolas Sopočka žinomas kur kas mažiau.

Mykolas Sopočka, ketvirtasis, jauniausias vaikas gimė 1888 m. lapkričio 1 d. Naujasodėje, Lietuvoje. Šeimos pastogę gaubęs pamaldumas jau vaikystėje jam įkvėpė norą pasišvęsti Dievo tarnystei. Mykolas kasdien lankydavo pamaldas, o sekmadieniais drauge su vargonininku giedodavo liturgines valandas. Įsiliejęs į bažnyčios chorą, skatinamas asmenišką parapijos klebono pavyzdžio, uolumo, Mykolas vis labiau linko kunigystėn. Baigęs Ašmenos miesto mokyklos šešias klases, M. Sopočka pradeda mokytojauti parapijos mokykloje Užberžyje, kuri netrukus uždaroma dėl savo neslepamo tautiškumo ir ištikimybės katalikybei. Neturėdamas jokios materialinės paspirties, buvęs mokytojas rizikuodamas išvyksta į Vilnių ieškoti, kur galėtų tęsti mokslus. Po dvejų metų, praleistų Vilniuje mokant vaikus rusų kalbos, 1910 metais Mykolas priimamas į Vilniaus kunigų seminariją, anuomet įsikūrusią buvusio karmelitų vienuolyno rūmuose prie šv. Jurgio bažnyčios. Klierikas noriai paklūsta seminarijos sąlygoms, lengvai priima jos papročius, kasmet vis labiau bręsta, todėl vadovybė jam pasiūlo metais anksčiau priimti subdiakono ir diakono šventimus. Taip po dvejų metų, praleistų seminarijoje, Kaune vyskupo Kasparo Cirtauto rankų uždėjimu tampa subdiakonu, o dar po poros savaičių Kielcuose – diakonu. Sėkmingai baigusį ketvirtą kursą 1914 metų birželio 15 dieną Vilniaus Katedroje vyskupas Pranciškus Karevičius Mykolą Sopočką pašventino kunigu.

Pirmoji parapija, į kurią nusiųstas neopresbiteris, buvo Tabariškės, kur vikaras entuziastingai ėmėsi katechizuoti jaunimą, platinti blaivybę, skatinti gilesnį Atgailos sakramento išgyvenimą. Netrukus energingas kunigas užkariavo žmonių

širdis, tad jiems buvo sunku skirtis 1918 m., kai, vengdamas galimo internavimo ir trokšdamas tęsti studijas, Mykolas Sopočka pasitraukė į Varšuvą, kur buvo steigiamas universitetas su teologijos fakultetu. Užsikrėtęs šiltine ir sužinojęs, kad universitetas dėl atsinajūnusių karo uždarytas, kunigas pasuko fronto link, kur guodė kareivius, juos stiprino. Netrukus atsinajūnusi liga karo kapelioną privertė apleisti pareigas ir išvykti į ramesnes apylinkes. Vis dėlto M. Sopočkos ryšiai su kariais nenutrūksta: atkūrus universitetą po paskaitų kunigas skuba į karo akademiją; čia besimokiusiems veda pašnekėsius religinėmis bei istorinėmis temomis. Aktyviai besidarbuojančio ir puikiai išsilavinusio kunigo veiklą iš toli stebi Vilniaus vyskupas Jurgis Matulaitis, kuris kviečia M. Sopočką grįžti į gimtąjį kraštą ir imtis misijos nemokyklinės jaunuomenės terpeje. Iš pradžių priešinęs, ilgainiui kunigas sutinka grįžti,

tačiau Lenkijos karo ordinariatas gero ganytojo nenori atleisti iš pareigų. Vyskupai sutaria, kad M. Sopočka liks karo kapelionu, nuo šiol besirūpinsiančiu Vilniaus, Naujosios Vilnios, Pabradės ir Paberžės igulomis. Be to, vysk. J. Matulaitis pasiūlo imtis ir katalikiškų jaunimo ratelių steigimo. Karinė apygarda neturi savo bažnyčios, o mieste esančios nenoriai priima kareivius drauge melstis. M. Sopočkos siūlymas statyti naują šventovę igulos reikmės pritarimo nesulaukia, tačiau žvilgsniai ima krypti į karo metu griuvėsiais paverstą šv. Ignoto bažnyčią. Kunigui ėmus ją atstatinėti, reikėjo nepamiršti ir vysk. J. Matulaičio skirtos užduoties, prie to dar prisidėjo paskaitų skaitymas Aukštuosiuose mokytojų kursuose, tikybos pamokos gimnazijoje. 1927 m. kurijos valia jo pareigų sąrašas dar pailgėjo: M. Sopočka tapo Vilniaus kunigų seminarijos dvasios vadovu. Kunigas nemanė turįs dvasios tėvo darbui būtinų asmens savybių, todėl smarkiai sutriko gavęs paskyrimą. Pabandęs arkivyskupą įkalbėti

nukelti paskyrimą, nieko nepėšė. Perniek nuėjo ir pastangos atsakyti ganytojiškų prievolių kariuomenėje. M. Sopočka sunkiai taikėsi prie perkrautos dienotvarkės; nors seminaristai jį vis labiau vertino, tačiau įpareigojimų krūvis kaskart smarkiau slėgė, juolab, kad nuo pat atvykimo į Vilnių Sopočka buvo prisiėmęs ir miesto vienuolių seserų dvasinio vadovavimo misiją. 1928 m. Stepono Batoro universiteto teologijos fakultete nebeliko kam dėstyti filosofijos istorijos nei pastoracinės teologijos. Šių darbų imasi kun. Sopočka, atsikvepiantis pagaliau pabaigus šv. Ignoto bažnyčios atkūrimą. Be to, kunigas dažnai matomas įvairiuose visuomeniniuose katalikų sambūriuose, bendradarbiauja su spauda. Visko neapėrdamas, M. Sopočka pagaliau atleidžiamas iš karo kapeliono, o, moksliniam darbui ir disertacijos rengimui atimant vis daugiau laiko, ir iš dvasios tėvo pareigų.

1934 m. arkivyskupas R. Jalbzykovskis jį paskiria šv. Mykolo bažnyčios rektoriumi. Pirmasis kunigo rūpestis naujoje vietoje – restauruoti ir konservuoti 1750 m. Benedikto XIV karūnuotą Sapiegų Madonos paveikslą. Neatkrinta ir seserų vienuolių dvasinio vadovavimo tarnystė, ypač pokalbiai su vis labiau gaišinančia, vizionieriškais pasakojimais stebinančia seserimi Faustina Kovalska. Kunigo pasiūlytos psichiatrinės ekspertizės išvados vienuolei palankios, tad M. Sopočka sesers prašo tai, ką norėtų jam papasakoti, užrašyti dienoraštin. Taip pamažu gimsta užrašai, kuriuose kartojasi du įsakovės Išganytojo raginiai: įamžinti drobėje vienuolės matomą viziją ir Atvelykį švęsti kaip Dievo Gailestingumo šventę. Kun. Mykolas, veikiau smalsaudamas, kaip tie regėjimai galėtų atrodyti, nei pasikliaudamas Faustinos vizijų patikimumu, dailininką Eugenijų Kazimirovskį prašo, atsižvelgiant į regėtojos nurodymus, nutapyti Išganytojo atvaizdą. Taigi pirmasis Faustinos rūpestis išpildytas, tačiau seseriai nurodomas dar vienas: suburti vienuoliją, skleidžiančią Dievo Gailestingumo idėją ir naują maldos būdą. Kun. Mykolas užsidega Dievo Gailestingumo idėja, apie ją imdamas kalbėti Bažnyčios kanonų šviesoje, žinoma, neminėdamas nei sesers Faustinos, nei nutapyto paveikslą. Sesers Faustinos vizijoje, Išganytojas tuo lieka nepatenkintas, tad 1935 m. Velykose atvaizdas pirmą kartą trumpam įtvirtinamas Aušros Vartų galerijos lange. Regėtojai išvykus iš Vilniaus ir Lietuvos, dvasios vadovo bei sesers ryšiai nenutrūks. Faustinos remiamas, kun. Sopočka 1937

© Vilniaus Arkivyskupasija

m. pagaliau išsirutina leidimą pakabinti paveikslą šv. Mykolo bažnyčioje. Pasirodo pirmieji dvasininko straipsniai, kuriuose, remdamasis Bažnyčios mokslu, vėlei neminėdamas nei sesers vardo, nei regėjimų, imasi teologinių Dievo Gailestingumo tyrinėjimų, o Faustinai mirus, vyskupams bei Šventajam Sostui pateikia naujojo kulto idėją. Deja, nei vieni, nei kiti palaiminimo nesuteikia. Vienintelis laimėjimas – vysk. Jalbzykovskio neprieštaravimas, jog kunigas Vilniaus arkivyskupijoje platinėtų Dievo Gailestingumo maldes. Taip sparčiai ima plisti paveikslėliai, o dailininko Kazimirovskio nutapytas paveikslas nusegamas votais. Artėjant II Pasauliniam karui, kasdieniai pavojai ir sąmyšis labai prisideda skleidžiant Gailestingumo idėją, o kun. Sopočka imasi dar vienos bažnyčios – Kalvarijų ir Verkių gatvės sankirtoje užsibrėžia pastatyti Dievo Gailestingumo šventovę. Lietuvą užgriuvusi sovietų invazija užsimezgsią iniciatyvą akies mirksniu pragaišina.

Europoje įsisiautėjusios karo baisenybės stiprina kun. Mykolo įsitikinimą, kad pasaulį tegali išgelbėti Dievo Gailestingumas, todėl vis plačiau nepailsdamas garsino šią žinią. Užkliuvęs okupacinei valdžiai, jis kuriam laikui pasitraukė į Kaišiadorių vyskupiją, skaitydamas pranešimus Žiezmariuose, Merkinėje, vėliau, jau grįžęs į Vilnių, nuo mirties siaubo gelbėjo žydus. Arkivyskupijoje pasikeitus vyskupams, pajuda ir vis dar neišpildytų Išganytojo reikalavimų reikalai: 1942 m. vyskupas Mečislovas Reinys suteikia *imprimatur* lietuviškam Gailestingumo Vainikėlio verti-

mui ir platinimui, o 1944 m. apie kun. Mykolą Sopočką susitelkusios ir jam talkinusios pamaldžios moterys susiburia į Dievo Gailestingumo Tarnaičių bendruomenę.

1945 m. arkivyskupas R. Jalbzykovskis, įvertinęs apgailėtinas seminarijos Vilniuje perspektyvas, nutaria ją perkelti į Balstogę. Kviečia drauge vykti kun. Sopočką, tačiau šis atsisako ir lieka dirbti šv. Jonų bažnyčioje, kur katechizuoja į Vilnių plūstančius kitataučius, buria švie-

timo ratelius. Tokia jo veikla netenkina ateistinės krašto valdžios, be to, ir į Balstogę pervaziavęs arkivyskupas vis labiau jį ragina imtis darbo perkeltose seminarijose, tad kun. Mykolas 1947 m. skaudančia širdimi priverstas išvykti į Lenkiją, tačiau nepraradęs sugrįžimo į Vilnių vilties. Seminarijoje Balstogėje profesoriui Sopočkai teko tie patys dalykai kaip ir Vilniuje: katechetika, pedagogika, psichologija, filosofijos istorija, sporto pratybos. Vis dėlto svarbiausias, labiausiai įtraukiantis kunigo Mykolo rūpestis buvo Dievo Gailestingumo mintis, spontaniškai plintanti ir besiskverbianti net į kitus žemynus, nors bažnytinės valdžios prieštarinčiai vertinama ar net draudžiama. Pasiligojęs ir nebeaprepiantis darbų naštos 1962 m. kun. Sopočka atleidžiamas iš pareigų seminarijoje. Energingas dvasininkas neatsiriboja nuo Bažnyčios rūpesčių: panyra į Vatikano II Susirinkimo dokumentų studijas, organizuoja rekolekcijas, susitikimus. Pats yra mėgiamas dėl ištikimybės pašaukimui, kuklumo, nuolankumo, atsakomybės už savo auklėtus kunigus. Ilgainiui nujausdamas, kad 1958 m. Vatikano paskelbtas neigiamas sprendimas Dievo Gailestingumo

garbinimui pagal sesers Faustinos regėjimus, nėra galutinis pamaldumo nustūmimas į šalį, bet siekis, kad naujasis kultas būtų teologiškai pagrįstas, kun. Sopočka visą likusį gyvenimą skyrė prieinamais būdais teigti Dievo Gailestingumo žinią: rašant traktatus, skaitant pranešimus, kreipiantis į vyskupus. Aukščiausiojo valiai atsidavė 1975 m. vasario 15 d., likęs gyvas žmonių atmintyje kaip dvasininkas, visą save aukojęs Dievui, nenuilstant apaštalavęs ir įkūnijęs per regėjimus seseriai Faustinai Išganytojo išsakytus priesakus.

 SANKIRTOS

400 metų Švč. Mergelės Apsireiškimo jubiliejus arba ką švenčiame Šiluvoje?

Pastaruoju metu, visų Lietuvos (ir ne tik) katalikų akys buvo nukreiptos į Ligonių Sveikatos, Švč. Mergelės Marijos pagerbimą Šiluvos šventovėje. Atlaidams, vykusiems rugsėjo mėnesį, ruošiasi ypač atsakingai. Be pastoracinės programos, liturgijos bei sielovados, renovuota ir pati Šiluvos aplinka – Bazilika bei dėmesį patraukusi aikštė. Sukurta internetinė svetainė, išleista įvairių lankstinukų bei nepagailėta lėšų jubiliejaus reklamai. Tai progai skirta programėlė skelbia: „Jubiliejaus šventimas - tai tarsi naujas Marijos Apsireiškimas Lietuvai, naujas ženklas, kad yra vilties prisikelti, naujai atrasti Dievą, vilties kartu su visais geros valios žmonėmis kurti prasmingą laisvos Tėvynės ateitį“. Kur nepažvelgsi, boluoja skaičius 400 (arba 1608-2008), bylojantis apie didžią iškilnę, skelbiantis solidų jubiliejų. To pasekoje sulaukta begalės piligrimų iš Lietuvos ir užsienio, iškilnė pagerbta ir popiežiaus atstovo atvykimu. Iš tiesų, Šiluva - pilna malonių ir šventa vieta - traukia ir kerį tiek sąmoningus, tiek proginus tikinčiuosius.

Ir vis gi man neduoda ramybės jubiliejus, atrodo užgožiantis iškilnės esmę ir pačius atlaidus paverčiantis neeiliniu gimtadieniu – istoriniu minėjimu. Rodos ne ten akcentas uždėtas. Nesu istorikas, todėl negaliu kritikuoti ir istorinių įvykių. Tačiau mano dėmesį patraukė dr. Liudo Jovaišos straipsnis „Švč. Mergelės Apsireiškimas Šiluvoje“, išspausdintas 2007-aisiais Naujajame Židinyje (Nr. 11-12). Šio straipsnio trupiniai ir remsiuos, o norinčius išsamios argumentacijos, kviečiu pasiskaityti patį straipsnį. Esama dviejų Apsireiškimo pasakojimų, kuriais remiamasi, siekiant atkurti Apsireiškimo įvykį. Šiluvos tradicija per eilę metų sukaupe istorinių apnašų, apnešusių šį įvykį, įvairių versijų sluoksnius, rodos amžiams palaidojo jo autentiškumą, kurio atkurti nebeįmanoma. Šiandien sunku tiksliai pasakyti, kada, kaip ir kur vyko Apsireiškimas. Palyginus pasakojimus nesunkiai galima pastebėti, jog skrynutė gausėjo ir tapo skrynja, kurioje be fundacijos akto, jau atrandamas ir paveikslas bei bažnyčios daiktai, tarp kurių ir žymiai vėlesnis už Apsireiškimą arnotas. Be to, skrynelė buvo atrasta visai ne pirmosios bažnyčios vietoje. Įdomu, kad Apsireiškimo pasakojimas nenurodo konkretaus Apsireiškimo laiko, „Apsireiškimas įvykęs „kartą“, piemenėliai ėmę pasakoti „vėliau“, žinia apie tai Kazakevičių pasiekė galiausiai“, keitėsi ir Švč. Mergelės žodžiai - vietoj „dabar sėja rugius“, kitame pasakojime „aria ir sėja“, išvirtinto „dabar čia ariama ir sėjama“. Galiausiai, Apsireiškimo istorija surašyta praėjus maždaug pusei amžiaus, dar gi ir asmens tiesiogiai tame nedalyvavusio. Taigi pasakojimas pasiekia tikinčiuosius iš

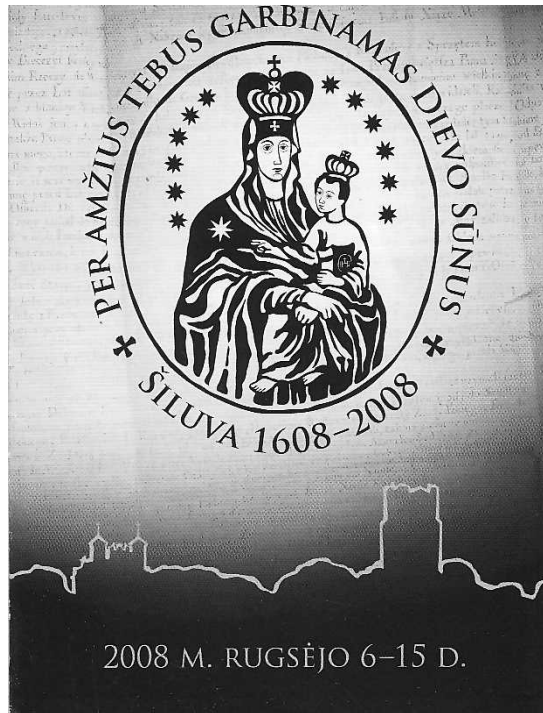
trečių lūpų, ir jau vien dėl to, siekiant nustatyti tikslią jo datą, istoriškai kritikuotinas. Taip palengva išsivysto dvi Apsireiškimo datos, kurių viena galėtų šiemet pretenduoti į jubiliejų: 1612-i ir 1608-ieji (pastaroji išsivyrąja tik XX a. viduryje), tad - galėtų, tačiau nepretenduoja. Minėto straipsnio autorius įrodė, kad abi datos nepagrįstos ir neįrodytos. Viena aišku, švesti jubiliejaus 2012-aisiais jau tikrai neteks. Nors 1912-aisiais paties Maironio buvo pašventinti koplyčios pamatai minint 300-uosius jubiliejaus metus. Šiandieninėse brošiūrose apie Šiluvą, ši data paskelbta kaip klaidinga ir abejonių nebekelia. Tačiau ir 1608-ieji taip pat neatlaiko istoriko pateiktų argumentų ir tegali būti šimtamete (ir tai vargiai) tradicija..

Taigi Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo data lieka visiškai neaiški, apgaubta paslapties ir įvairiausių pasakojimų. Be reikalo stengiamasi nustatyti tikslią Švč. Mergelės Apsireiškimo datą, juk iš tiesų tai neturi jokios įtakos pačiam Apsireiškimo įvykiui. Ir netapo jis labiau tikras suteikus jam 1608-uosius. Tai svarbu nebent jo jubiliejui, kuris ir užgožia esmę. Konkrečiai man tikslus Apsireiškimo datavimas nėra svarbus. Šidlava man visuomet buvo ir bus šventa vieta, kurioje ypatingai patiriu Švč. Mergelės globą ir užtarimą. Nepaisant istorinių keblumų, tikiu kitados toje vietoje apsirėiškus Mariją. Kitados – labai graži data, nepasiduodanti jubiliejinei pompastikai. Ir labai džiaugiuos, kad į Šiluvą šiemet vykau ne jubiliejaus švesti, bet pasveikinti Mergelę Mariją – Ligonių Sveikatą bei pagarbinti Jos Sūnų...

Galiausiai ir pačioje Apsireiškimo koplyčioje, XX a. freskose subtiliai įamžinta istorinė tiesa. Štai viena freska vaizduoja žemaičių krikštą Dubysos slėnyje, o po freska specialiai skirtoje vietoje nutapyti šio įvykio metai – 1413; kitoje – pavaizduotas stebuklingojo paveikslas vainikavimas 1786 m., o štai freska, vaizduojanti Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimą įamžinta be datos – anksčiau data buvo (1612), bet kadangi neatitiko jubiliejinių poreikių, matyt, dabar uždažyta. Visgi tuščias plotelis nefalsifikuoja ir neklaidina. Ir neįspraudžia Dievo Motinos į siaurą laikmetį, palikdama laisvę susitikti su Ja kitiems, kitu laiku. Man džiugu, kad galiu toje vietoje įskaityti man brangius metus, kuomet Mergelė Marija, rodydama į savo Sūnų, kreipėsi ir į mano širdį...

Juk ir Evangelija be datų....

Mozė Mitkevičius (IV k.)

2008 M. RUGSĖJO 6-15 D.

Margarita Vyskupaitienė
Lietuvos jaunimo pastoracijos centro vadovė

„Pasaulio Jaunimo Dienos renginys nėra į kitus panašus, tai nėra tikrai tarpkultūrinis susitikimas ir proga užmegzti naujas pažintis. PJD virš visko yra atsivertimo, susitikimo su Dievu, dalijimosi su artimu ir Gerosios Naujienos skelbimo įvykis. Sidnėje buvo galima pajusti gilų džiaugsmą, visos visuomenės dalyvavimą ir jungimąsi prie jaunimo, kuris liudijo krikščionišku tikėjimu pagrįstą džiaugsmą ir gyvenimą.“ – tokiais žodžiais apie pasaulio jaunimo dienas kalbėjo kardinolas G. Pell, šių Pasaulio Jaunimo dienų organizatorius. Prieš 23 metus popiežiaus Jono Pauliaus II (šiomet pavadinto Pasaulio Jaunimo dienų tėvu) pradėtas, šis pasaulinis renginys šv. Dvasios įkvėptas ir šiomet sušaukė gausybę piligrimų.

Oficialiai registruotų jaunųjų piligrimų skaičius Sidnėje siekia 223 tūkstančius. Be to, prie PJD 2008 savanorišku darbu prisidėjo 12 000 žmonių. Tarp dalyvių buvo 4000 kunigų, 420 vyskupų ir 26 kardinolai. Per tūkstantis kunigų klausė jaunuolių išpažinčių. Laivu atplaukusį popiežių Benediktą XVI kartu su australais pasitiko ir sveikino 500 000 žmonių. Taigi skaičiai tikrai įspūdingi ir liudijantys apie šių dienų reikalingumą. Tačiau svarbiausias renginio tikslas - ne statistikos duomenys, o susitikimas su popiežium, kuriam buvo ruošta dar iki pačio renginio.

Laiške jaunuoliams Šventasis Tėvas siūlė tęsti apmąstymą apie Šventąją Dvasią - šiais, 2008-aisiais, apie „Tvirtumo ir liudijimo Dvasią“. Šventosios Dvasios „galia“, anot popiežiaus, yra Dievo gyvenimo galia. Tai galia, kuri veda mus ir mūsų pasaulį linkt Dievo karalystės atėjimo. Ta galia yra meilė, kuri mus suriša su Viešpačiu ir tarp mūsų pačių, yra šviesa, leidžianti mūsų akims pamatyti nuostabius Dievo malonės darbus mumyse visuose. Popiežius taip pat priminė, jog Dvasios malonė yra dovana, nenusipelnyta ir neužkariauta. Ją galime tik priimti. Tačiau, kad galėtume ją priimti, kad Dievo meilė galėtų mumyse išsiskleisti savo visa jėga, turime leisti Dievui mus keisti iš vidaus. Turime leisti Dievui persmelkti mūsų stovą abejingumo odą, mūsų dvasinį nuovargį, mūsų aklą pritarimą nūdienos dvasiai. Kreipdamasis į jaunuolius Šventasis Tėvas sakė, kad Bažnyčiai reikia atsinaujinimo. Bažnyčiai ypatingai reikia jaunų žmonių dovanų, visų jaunų žmonių. Reikia jaunuolių tikėjimo, idealizmo ir dosnumo. Kiekvienas krikščionis gavo dovaną, kuri turi būti panaudota Kristaus Kūno kūrimui. Šis kvietimas skiriamas ypač tiems, kurie pašaukti kunigystei ir pašvęstajam gyvenimui. Bažnyčia turi augti Dvasios galioje, kuri net ir dabar duoda džiaugsmo jaunuolių jaunystei ir įkvepia juos linksmai tarnauti Viešpačiui. Popiežius ragino

atverti savo širdis tai galiai! „Aš skiriu šį prašymą ypatingu būdu tiems iš jūsų, kuriuos Viešpats kviečia į kunigystę ir pašvęstąjį gyvenimą. Nebijokite pasakyti „taip“ Jėzui, rasti džiaugsmą vykdant Jo valią, atiduoti save visiškai šventumo siekimui, naudoti visus jūsų talentus kitiems patarnauti!“.

Pasibaigus PJD 2008, popiežius džiaugėsi vaisiais ir tvirtino, jog jos tikrai pelnytai vadinamos Naujosiomis Sekminėmis: „Ir čia, šitame dideliame jaunuolių krikščionių iš viso pasaulio susibūrimo turėjome gyvą Šventosios Dvasios buvimo ir veikimo Bažnyčios gyvenime patirtį. Pamatėme Bažnyčią tokią, kokia ji iš tikro yra: Kristaus Kūnas, meile gyvenanti bendruomenė, apglėbianti visų rasių, tautų ir kalbų žmones, visų laikų ir iš visų vietų, vieninga per tikėjimą į prisikėlusį Viešpatį“.

Andžej Bylinski (V k.)

Pasaulio Jaunimo Dienos 2008 Sidnėje... Tai tikrai palaimintas ir Šventos Dvasios malonės dovanomis ir vaisiais paženklintas laikas. Taip norėtusi, kad tas laikas galėtų tęstis ilgiau. Iš praeitų jaunimo dienų Kelne išnyra daug išpūdžių, bet juos tik iš dalies galima palyginti su šiais. Taip, Australija yra kur kas toliau ir kur kas didesnė, bet ne tai svarbiausia. Svarbiausia – žmonės, kurie mano atmintyje paliko vienus iš didžiausių pėdsakų, kuriuos teko sutikti, su kuriais teko ten būti. Svarbiausia – bendrystė, nes tai, ką išgyveni vienas yra tik tavo, o ką kartu su kitais – visų. Kristus sako: „Kur du ar trys susirenka mano vardu, ten ir Aš esu jų tarpe“. Pasaulio jaunimo dienos tapo gražiausia bendrystės dovana, kurioje buvo apčiuopiamas ir pats Kristus. Renginiai, susitikimai ir visos patirtys, tapo tikrai bendru tikėjimo liudijimu. Nors lietuvių saujelė buvo it lašas jaunimo jūroje, tačiau kiekvienas buvo svarbus. Kiekvienas buvome laukiamas, priimtas, apdovanotas, mylimas ir išskirtinis, kuriam Dievas yra paruošęs kitokį, nepakartojamą kelią. Ir mes Jam atsakome savitai bei skirtingai, tačiau būdami vieningos Bažnyčios dalimi. Tą vienybę išgyvenome ir pasaulio jaunimo dienoje. Šios dienos man - brangi Dievo dovana, kuri išliks svarbi visą gyvenimą. Susitikimas su popiežium įkvėpė neabejoti pasirinktu keliu. Popiežiaus padaršinimas tarti Jėzui „Taip“ sutvirtino pasiryžimą visiškai atsiduoti Jam ir Šv. Dvasiai padedant žengti tarnystės bei meilės keliu.

Australija - įvairių kultūrų katilas, tačiau visus vienija nuoširdus svetingumas. Mane stebino atviros žmonių širdys, tai - kaip žmonės paprastai bendrauja, priima vienas kitą, padeda net nespėjus paprašyti pagalbos. Manau, kad Australija visada liks mano atmintyje kaip nuostabus, svetingas ir šiltas kraštas - visomis prasmėmis.

Mozė Mitkevičius (IV k.)

Tiesą sakant, niekad nemėgau grandioziųjų renginių, kuriuose susirenka minios. Visada buvau kamerinės aplinkos šalininkas. Visgi Pasaulio jaunimo dienos, nepaisant savo masinio pobūdžio, man patiko, tai tikrai daro įspūdį, jau vien todėl, kad pamatai Bažnyčią esant gyvą ir visai priešingą, nei kartais bandoma ją pristatyti. Dar nemiršta Bažnyčia, dar kvėpuoja ir dar gyvena. Tai tikrai stiprus išgyvenimas, bet mane labiau prakalbino dvi smulkmenos, iš pažiūros atsitiktinės ir neesminės, bet sugebėjusios paskelbti PJD pasirinktą ištrauką: „Kai ant jūsų nužengs šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojais“ (Apd 1,8). Pirmoji – iš piligriminės eisenos į Sidnėjaus stadioną, kur vyko naktinė vigilija ir pagrindinės šv. Mišios bei kuriame įvyko ir antroji smulkmena.

Piligriminėje eisenoje plaukiau pasroviui, kaip ir kiekvienas iš maždaug 500 000 eisenos dalyvių, sekdamas paskui savo vėliavą, dairdamasis į šonus ir giedodamas giesmes, kurioms per nešiojamą garsiakalbį vadovavo brolis pranciškonas. Tokioje padėtyje esi atviras viskam kas vyksta aplinkui vien dėl to, kad esi lašas jūroje. Tad net ir nemokėdamas kai kurių giesmių, jas niūniuodavau, kaip ir daugelis užsieniečių, kuriems lietuvių kalba – keistų garsų sąskambiai. Karts nuo karto lietuviškas giesmes pakeisdavo ispanų ar italų, ar kitataučių giedamos melodijos. Jos netrukė, bet papildė šlovinimo gretas. Iš tolumos buvo girdėti ataidintys ritmingi būgnų mušimai, greičiausiai afrikiečių grupės giesmė... Tame šventame šurmulyje, kylančiame dėl įvairovės, galėjai įsivaizduoti kaip jautėsi apaštalai per Sekmines gavę kalbų dovaną. Be abejo, mus visus vienijo tai, kad garbinome Dievą, bet ieškojau kažko ypatingo, kitokio, ir tylaus... Ėjome dirbančio miesto gatvėmis. Gyventojai (tiek atostogaujantys, tiek dirbantys) mojavę rankomis pasitikdami jaunąją Dievo tautą. Pastatų įvairovėje, vienas namas buvo ypatingas. Apstatytas pastolių jis buvo statomas arba renovuojamas. Ant pastolių išvydau vyrų su darbine apranga grupę, vyrų

statybininkų, ne kunigų ar vienuolių, bet statybininkų - ne itin gerbiamos mūsų profesijos. Galima įsivaizduoti jų kasdienės kalbas, jų pomėgius – cementas, betonas, „perekūrai“, neapsieinama ko gero ir be nešvankybų ar keiksmų... Ir šie statybininkai, eiliniai vyrai, man it apaštalai paskelbė Gerąją Naujieną. Iš geležinių skersinių jie sumontavo kryžius ir, it ant Golgotos kalno, iškėlė jį viename iš balkonų – tuo paliudydami savo priklausomybę Kristui. Jie negiedojo ir nešūkaliojo, tiesiog iškėlė ženklą. Ant jų buvo nužengusi Šv. Dvasia, jie tapo Jėzaus liudytojais – be kalbos, be garsų, tyliai... Iš tiesų, Dvasia pučia kur nori ir kaip nori, jie buvo Jos pagauti spontaniškai, be

programos, be pasiruošimo. Ir prakalbino mano širdį neplanuotai ir neįspėję...

Antroji smulkmena užtiko mane stadione. Viename iš sektorių stumdžiaus minioje. Mūsų grupei pasisekė, mes stovėjome šalia pagrindinio kelio, kuriuo netrukus pravažiuos popiežius Benediktas XVI-asis. Prieš mane stovėjo kinietė, savo ūgiu man iki pažastų, ji ir norėdama neužstotų man vaizdo, kurį vyliasi tuoj pamatyti. Šalia kinietės, man prie kojų, stovėjo maža

mergaitė - jos dukra, maždaug aštuonių metų amžiaus. Mačiau kaip motina muistėsi mėgindama kilstelėti dukrą, kuri išvydusi popiežių greičiausiai įgytų begalį malonių. Šūksnių, sveikinučių popiežių, banga artėjo link mūsų, kur po sekundės turėjo pasirodyti papamobilis su laiminančiu popiežiumi. Negaliu paaiškinti kodėl, bet pasidaviau keistai jėgai - stvėriau mergaitę ir kiek galėdamas iškėliau ją virš savo galvos... Po minutės ją nuleidau, ji visa švytėjo, jos motina, apsikabinusi ją, džiaugėsi dar labiau. Džiaugsmas jų veiduose bylojo apie regėjimą kažko nepaprasto ir švento... Nemačiau popiežiaus, nei jo automobilio, tik vaikiškų džinsų galines kišenes man prieš akis. Bet išvydau šv. Dvasios veikimą, keistai mane pagavusį ir veikia nuvilnijusį toliau į minią, paliekančią džiaugsmą žmonių širdyse. Tuomet užplūdo keistas jausmas – lyg būčiau suklupeš po popiežiaus rankomis. Per mergaitės akis, popiežius palaimino mano širdį... Tiesa, jau daug vėliau aš visgi pamačiau jį ir savo akimis, aišku ne taip gražiai kaip tąsyk mažos mergaitės dėka.

Smulkmenos, bet paliko neišdildomą įspūdį ir leido išgyventi Dievo artumą. Smulkmenos, bet pritrėkė savo galybę. Smulkmenos, bet gal tai ir yra Šventosios Dvasios veikimas, kurio taip siekiau patirti. Nepaisant minios, jos asmeniškai mane palietė ir įstrigo.

Mindaugas Bernotavičius (V k.)

„Kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojais“. Stiprūs žodžiai, suteikę man viltį, kad šis pasaulinis tikinčiųjų renginys turėtų sustiprinti mano tikėjimą. Nors dažnai manau, kad masiniuose renginiuose sunku asmeniškai išgyventi susitikimą su Dievu, nes daugelį tiesiog veikia pilnas jausmų „bandos instinktas“, gerai, kad šį kartą klydau. Pirmiausia mane nustebino mūsų penkiasdešimties asmenų grupė, kurioje, kas kažkodėl keista tokiose kelionėse, beveik absoliuti dauguma buvo aktyvūs, vienoje ar kitoje veikloje dalyvaujantys katalikai. Antrą kartą nuostaba mane užklupo kai atvykau į Pietų Kryžiaus žemę – Australiją. Nori ar nenori, bet ne kartą pagalvojau, ar tik Rojus nebuvo Australijoje. Dievas tikrai nesėdėjo rankų sudėjęs, kurdamas šį žemyną. Kraštovaizdis, debesų spalvos bei gyvūnija tarsi nukėlė mane į pasakose aprašytas užjūrio žemes.

O dar sugužėję viso pasaulio piligrimai padarė šį kraštą tikra Dievo Valstybe, kur nuolat turėjau galimybę pajusti visus mus jungusią meilės ir bendrystės Dvasią. Nepaprastas išgyvenimas, kai prie tavęs prieina koks nors piligrimas ir kalba apie savo tikėjimo kelią ar šventuosius ir jų užtarimą. Nesijautė ir mūsų rasės, tautybės ar pamaldumo skirtumų, visi jautėmės kaip viena šeima ir, matyt todėl, nestigdavo gatvėse šypsenu vieni kitiems, bendros maldos ir geros nuotaikos, o tai taip stebino atsargiai į šį renginį žvelgiančius liberaliuosius australus. Smagu buvo matyti kunigą vienuolį, šlovinantį Dievą repo muzikos stiliumi ir įjungiantį į šią maldą tūkstantinę mūsų minią, o vėliau užsukti į pilną jaunų žmonių Adoraciją Sidnėjaus operos teatre, prižiūrimame Motinos Teresės seserų, ir valandą užsimerkus giedoti bei būti tyloje su Dievu. Bene giliausias išgyvenimas buvo dalyvauti krikščionių bendruomenės šlovinime ir melstis su daugiataūkstantine minia kviečiant Dievą būti mūsų gyvenimo vedliu ir visiems suklumpant prieš atneštą ant scenos Švč. Sakramentą. Ir tai tik keli tos piligrimystės išgyvenimo perlai, leidę man bei kitiems piligrimams savo širdis pripildyti Dvasios galybe, kad grįžę turėtume jėgų liudyti Kristų bei ruošti kitoms pasaulinėms jaunimo dienoms, vykšančioms Ispanijoje ir tikuosi būsiančioms ne ką prastesnėmis už šias.

Edgaras Vegys (IV k.)

Taigi ne nuo pradžių ir apie pabaigą. O minėtoji pabaiga vis dėl to turi ir savo pradžią. Taigi pabaigos pradžia prasidėjo piligriminiu žygiu Sidnėjaus miesto gatvėmis. Srautai žmonių plūdo į pagrindinę renginio vietą. Užkimusiais balsais ir vis dar bevelkantys savo kojas, tikslą pasiekėme ir mes. Į didžiulį miesto stadioną iš visų kampų lyg skruzdėlės plūdo žmonės, pamažu užpildydami laisvus žemės lopinėlius. Kelių valandų bėgyje laukas virto milžinišku miegamuoju po atviru dangumi. Viskas kaip V. Kernagio dainoje: „Ant akmens šiąnakt dėsimė

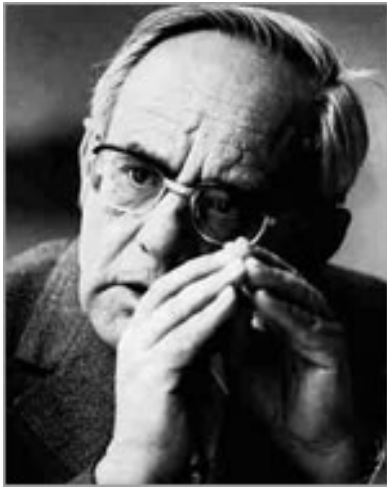
galvas, po žvaigždėm šiąnakt gulsimės“... Nors galvas tą naktį ko gero visi dėjome ant pripučiamų pagalvių, bet dangus virš mūsų guolių buvo tikrai žvaigždėtas. Ir ne tik dangus, bet ir visas laukas tą vakarą buvo lyg apklotas žvaigždėto dangaus skraiste, visas laukas atrodė kaip žvaigždėto dangaus atspindys. Tūkstančiai žvakių įsižiebė prieš prasidedant naktiniam budėjimui į kurį, kaip rašė Sidnėjaus spauda, buvo susirinkę 400 tūkstančių žmonių, kad galėtų drauge su popiežiumi garbinti Jėzų Eucharistijoje. Ir štai - kulminacinis momentas. Į šurmuliuojantį, pilną žvakių šviesos stadioną ateina Jėzus Švenčiausiam Sakramente, ir tuo pat momentu žmonių minia vienu atsikvėpimu atsiklaupia, kad pagarbintų savo Viešpatį. Įsivyrąja šventa tyla, 400 tūkstančių jaunų žmonių klūpi ir tyli, taip išreiškdami pagarbą Tam, dėl Kurio čia susirinko. Iš milijoninio miesto ataidintis triukšmas nesugebėjo sudrumsti įsivyravusios tylos. Mažas stebuklas, o gal net visai nemažas. Čia būtų galima prisiminti Švento Rašto ištrauką, kurioje kalbama apie Elijo susitikimą su Dievu:

„Pūtė didelis vėjas, jis buvo toks stiprus, kad skaldė kalnus ir trupino į gabalus uolas prieš Viešpatį, bet Viešpaties nebuvo vėjyje. Po vėjo – žemės drebėjimas, bet Viešpaties nebuvo žemės drebėjime. Po žemės drebėjimo – ugnis, bet Viešpaties nebuvo ugnyje. O po ugnies – švelnios tylos balsas.“ (1Kar 19,11-12). Šioje tyloje ir švelniame vėjyje buvo pats Viešpats. Ne tik tame baltame duonos gabalėlyje, kurio mes visiškai neįžiūrėjome ir tik technikos

dėka galėjome stebėti kas vyksta scenoje, tačiau jaučiau, jog Jis buvo visoje toje erdvėje, visame tame milžiniškame miegamajame po atviru dangumi. Ta tyla buvo kaip Jo balsas, tas švelnus ir kartais vėsus vėjelis buvo kaip Jo buvimo šalia ženklas, o žvakių šviesų jūra - Šventosios Dvasios simbolis, Kurios ten buvo žymiai daugiau nei žvakių. Ir vėlgi, Šventojo Rašto žodžiais tariant: „Kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojais“ (Apd 1,8), galima drąsiai sakyti, kad Jaunimo dienų šūkis aiškiai išreiškia tai, kas turėjo įvykti Sidnėje ir liudija tai, kas ten įvyko.

DVASINIAI SKAITYMAI

Karlas Rahneris (1904 - 1984)

MARIJOS KULTAS ŠIANDIEN

Interviu Insbruke 1983 m. gegužės mėnesį.

Po daug metų trukusio santūrumo mūsų laikais Katalikų Bažnyčioje iš dalies vėl atgimsta Marijos kultas. Krikščionys protestantai klausia, kaip jį pagrįsti ir kokia jo prasmė. Juos itin trikdo idėja apie Marijos kaip malonių tarpininkės vaidmenį.

Aš tikiu, kad galima prasmingai kalbėti apie Marijos vaidmenį perduodant malonę. Popiežius Pijus X tikrai yra apie tai kalbėjęs. Aišku, galima baimintis, kad tokios kalbos aptemdys ar sudrums idėją apie unikalų ir pamatinį Jėzaus kaip malonės tarpininko vaidmenį. Protestantai, remdamiesi savo tradicija, jaučia tokią baimę, todėl II Vatikano Susirinkime kalbėta apie tikrąjį Marijos dalyvavimą malonės perteikime, tačiau šie žodžiai nebuvo tiesiai minimi.

Prieš daugelį metų Romoje kalbėjausi su protestantų teologu Karlu Barthu apie Marijos kultą. Aš jo paklausiau: „Ar jūs galite, ar jums leidžiama pasakyti kitam krikščioniui: „Melsk už mane“?“ Barthas sudvejojo, nes žinojo, kurlink aš suku. Jei jis būtų paprasčiausiai atsakęs „taip“, aš būčiau tuoj pat jo paklausęs: „Tai kodėl jums negalima to paties pasakyti Marijai? Ji gyva, ji priimta į Dievo gyvenimą. Būdama su Dievu ji netapo menkesnė negu buvusi, bet pasiekė pilnatvę. Tai kodėl aš negaliu jai pasakyti: „Melsk už mane“?“ Žinoma, Barthas įtarė, ką aš ketinu pasakyti, todėl atsakė taip: „Mes sakome: „Melskimės vienas su kitu“. Aš sutikau su jo atsakymu. Juk tikrai, kai aš sakau „Marija, melskime drauge vienas už kitą, kad tu ir aš būtume palaiminti“, šioje frazėje slypi mintis: „Melsk už mane“.

Melsti už konkrečius žmones paprasčiausiai reiškia melsti jiems Dievo malonės. Kodėl tad negalima sakyti, kad jie gavo malonę, nes aš už juos meldžiau? Dievas nori, kad mes visi būtume individualūs ir nepakartojami, tačiau sykiu,

„Kad ir ką svarstyčiau, ar planuotume, iš tiesų kiekvienas esame vedamas, tad niekuomet nepranoksime patys savęs. Jei pasakysiu, kad gimiau 1904 m. kovo 5 d. Freiburge, buvau gimnazijos mokytojo sūnus, užaugau tvirtai tikinčių, tačiau ne siaurų pažiūrų krikščionių katalikų šeimoje, kurioje didelę įtaką turėjo drąši motina, auginusi septynetą vaikų, įgijau įprastą mokyklinį išsilavinimą, 1922 m. pakankamai gerai išlaikiau abitūros egzaminus, - ką tuomet iš tiesų žinau apie savo „ištakas“? Mažai. Ir tas „mažai“ vis labiau ištirpsta praecityje, nustelbiamas kasdienybės rūpesčių. 1922 m. įstojau į jėzuitų ordiną. Po 44 metų apie šią pradžią irgi žinau ne ką daugiau, tik kad ji buvo gera, kad liko su manimi, ir aš galėjau būti jai ištikimas“. „Aš negyvenau gyvenimo; aš dirbau, rašiau, dėščiau, stengiausi atlikti savo pareigą, užsidirbti duoną. Šioje įprastoje kasdienybėje mėginau tarnauti Dievui. Viskas“. „Į teologiją visuomet gilinausi dėl būtinybės skelbti Žodį, pamokslauti bei rūpindamasis sielovada, kitaip sakant – dėl tikėjimo. Ir dar. Nesu mokslininkas ir nenoriu juo būti. Norėčiau būti tiesiog krikščionis, kuriam krikščionybė yra rimtas reikalas, krikščionis, neabejingas šiandienai, iškeliančiai vieną ar kitą, trečią ar dvidešimtą problemą, kurią reikia svarstyti, ir kas nori tai vadinti teologija, - ką gi...“

kad išliktume pašventinti visos žmonių bendruomenės nariai. Dievas trokšta, kad visus žmones sietų tikri, autentiški socialiniai saitai, solidarumo saitai. Kiekvienas mūsų gyvename didingoje, paslaptingoje socialinėje vienovėje su kitais; mes visi esame Kristaus Kūno dalis. Jei norite, pasakysiu perdėm aiškiai: Dievas nori, kad aš būčiau unikalus, nes tada bus tokių žmonių, kaip Maksimilijanas Kolbė. Net jis buvo „priklausomas“ nuo mano maldų ir mano vienybės su Dievu.

Laikantis šio požiūrio nėra jokios priežasties atmesti idėjos apie „tarpininkavimą perduodant malonę“. Žinoma, visiškai akivaizdu, kad šiame didingame solidarume, kuriam priklauso ir Jėzus Kristus, žmonių funkcijos vienas kito atžvilgiu nėra vienodos. Mums visiems Kristus atlieka Išganytojo vaidmenį, kurio neatliks niekas kitas. Tačiau tai nereiškia, kad kiti žmonės negali įgyti panašios reikšmės. Taikant Marijai idėją apie skirtingas visų žmonių kaip žmonijos šeimos narių funkcijas, aiškėja, kad ji dėl savo ryškios ir unikalios padėties išganyto istorijoje turi atpirkimo vaidmenį, priklausantį vien tik jai.

Kai kurie žmonės sako, kad nei Jėzaus mokyme, nei kituose Naujojo Testamento raštuose nėra jokių nuorodų, sakančių, jog pirmieji krikščionys rūpinosi Marijos kultu ar meldėsi jai. Ar jūs irgi taip galvojate?

Evangelijoje pagal Luką yra tokie žodžiai: „Štai nuo dabar palaiminta mane vadins visos kartos“. Pasak Luko, Jėzaus išikūnijimas įvyko laisvu Marijos sutikimu. Evangelijoje pagal Joną Marijai skiriamas, sakyčiau, kone pagrindinis vaidmuo. Apie ją pasakojama Jėzaus viešojo gyvenimo pradžioje, aprašant vestuves Kanoje, ji stovi po kryžiumi paskutinėmis savo sūnaus gyvenimo akimirkomis. Tai ne šiaip paprasti Jono perteikti pasakojimai, neturintys jokios teologinės reikšmės. Jei rimtai pažvelgsime į Jono evangelijos simboliškumą, suprasime, jog šių pasakojimų negalima laikyti banalybėmis, neturinčiomis reikšmės nei mums, nei teologijai.

Negana to, būtina galvoti apie tai, ką aš vadinu tikėjimo turinio „potencijomis“, kurios išsivysto laikui bėgant. Faktas, kad žodžiai „gimė iš mergeles Marijos“ yra tikėjimo išpažinime ir rodo, jog pirmieji krikščionys jau tada galvojo apie Marijos vaidmenį.

Protestantų priešinimasis prasmingam, reikšmingam Marijos gerbimui kilęs ne iš Liuterio. Tai daug vėlesnis reiškinys. Liuteris pripažino Marijos nekaltybę ir tai, kad ji buvo malonės pilnoji. Jis parašė nuostabų *Magnificat* giesmės komentarą.

Negalima pradėti nuo prielaidos, kad tai, kas nėra be paliovos kartojama evangelijose, krikščioniui nieko nereikia. Daug dalykų visad egzistavo užuomazgomis ir aukščiausiomis prielaidomis tikinčioje Bažnyčios sąmonėje, nors Naujajame Testamente apie tai užsimenama labai santūriai.

Leiskite man pridėti dar vieną mintį prie to, ką jau pasakiau. Argi krikščionybė yra tik santykis su abstrakčiu, nesuprantamu Dievu; argi jai nepriklauso, kitaip negu Rytų misticizmui, santykis su Išganytoju ir Atpirkėju Jėzumi, mūsų aukščiausio santykio su Dievu garantija? Jei taip, tai mes jau esame sutikę, kad santykis su žmogiška būtybe yra būtina krikščioniško tikėjimo, krikščioniško maldingumo dalis. Kadangi taip jau yra, natūraliai išskyla klausimas apie kitų žmonių vietą ir funkciją, o konkrečiai – apie Marijos vaidmenį išganyto istorijoje.

Vis dėlto kokių mastu Marijos statusas, skelbiamas katalikų teologijos, yra išreikštas ir apibrėžtas Apaštalu darbuose bei Naujojo Testamento laiškuose?

Kodėl būtinai Apaštalu darbuose? Tarp kitko, Apaštalu darbuose anaipol nenutylimas reikšmingas Marijos vaidmuo pirmųjų krikščionių bendruomenėje. Kaip sako Apaštalu darbai, Marija kartu su kitais mokiniais priklausė pirmajai bendruomenei. Be jokios abejonės, ji yra svarbus asmuo ankstyvojoje krikščionybės istorijoje. Bet aš jau sakiau, reikia atsargiai priimti mintį, kad pirmieji krikščionys turėjo išvelgti ir išpažinti absoliučiai viską, kas sudaro krikščioniškąją religiją. Daug dalykų, kurie tikrai jai priklausė, gali būti išvelgti ir pripažinti tokiais tik istorijos eigoje. Istorijai vystantis galima daryti pagrįstas išvadas, jog tam tikri dalykai buvo svarbūs nuo pat pradžių. Leiskite man pateikti pavyzdį. Gilėje neįmanoma išvelgti ažuolo, kuriuo ji kada nors taps. Tačiau nesuklysimė pasakę, jog ažuolo didybė ir prašmatnumas jau egzistuoja gilėje.

Štai dar viena mintis. Ar negali būti taip, kad už priešimosi Marijos gerbimui glūdi slaptos antifeministinės tendencijos? Ar mes, būdami krikščionys, turėtume puoselėti tokias tendencijas? Romanas Guardinis kartą privačiame pokalbyje man pasakė, kad jis tikrai nežino, kokių mastu pamatinė lyčių lygybė rado išraišką mūsų soteriologijoje, mūsų mokyme apie išganyto ir jo pasiekimo būdus. Tai sakydamas jis tikrai nenorėjo pareikšti, jog mes, taip sakant, turėtume paskelbti, kokiais būdais Dievas turi siekti mūsų išganyto. Bet kai pagalvoji apie Marijos gerbimo didybę visoje Rytų Bažnyčioje, lyginant su kuria net

„maldingiausias“ katalikas atrodo santūrus, kai pamąstai apie mūsų moderniąją antropologiją ir jos pagrįstumą – tada Guardianio klausimas atrodo turintis pagrindo.

Sakydamas visa tai aš nenoriu paneigti, kad egzistuoja su Marijos kultu susijusios nuostatos ir praktikos, kurios nesuderinamos su autentiška krikščionyste. Pavyzdžiui, pastangos per Mariją įtikinti Dievą ir Jėzų, kad bolševizmas negali nugalėti – tai prietarų ir bedievytės apraiška. Arba imkime pavyzdį: žmogus klūpo ir meldžiasi priešais Marijos su kūdikiu Jėzumi statulą. Bažnyčios prižiūrėtojas, pasislėpęs už kolonos, išgirsta jo maldą ir atsakydamas sušnibžda keletą žodžių, kurie besimeldžiančiajam nepatinka. Jis pagalvoja, kad šiuos žodžius ištarė kūdikis Jėzus, ir sako jam: „Patylėk, mažvaiki, aš kalbu su tavo mama“. Tai iškreipto gerbimo pavyzdys, nes vaidmuo, kuris čia priskiriamas Marijai, reiškinys, jog Dievas laikomas ne tu, kuris veikia, bet tu, kuris paveikiamas. II Vatikano Susirinkimas atkreipė mūsų dėmesį į tokius pseudoreliginius Marijos kulto nukrypimus. Tačiau dera tolerantiškai vertinti nekenksmingus perdėjimus, atsižvelgiant į Mariją.

Leiskite dabar jus paklausti ne kaip profesorių, o kaip kunigą ir jėzuitą. Daug šventų Bažnyčios vyrų ir moterų laikėsi nuomonės, kad gilesnis Marijos gerbimas ir didesnė meilė jai padės tikinčiajam priartėti prie Jėzaus. Ką jūs apie tai galvojate?

Pirmiausia pasakysiu, kad kiekvienas krikščionis turi teisę atmesti konkrečias pamaldumo formas, kurios jam atrodo nepriimtinos. Tai tinka ir kalbant apie įvairias Marijos kulto išraiškas. Marijos kulto kontekste dažnai sutinkama frazė *per Mariam ad Jesum* (per Mariją prie Jėzaus). Man nesunku pripažinti autentišką jo reikšmę, ypač jei jis teisingai suprantamas. Visiškai aišku, kad negali būti tikro krikščioniško, katalikiško pasišventimo Marijai, jei žmogus nėra labai aiškiai suvokęs, kas yra Jėzus. Todėl visiškai aišku, kad

Marijos gerbimas padės krikščioniškam tikėjimui augti tik tada, kai jis remiasi pagrindu, patvirtinančiu Jėzaus Kristaus, unikalios tarpininko, išganytojo ir atpirkėjo vaidmenį. Jei pradėję nuo Jėzaus tikintieji ima asmeniškai, artimai vertinti Marijos gerbimą, jei jie pajunta psichologinį artumą Marijai, artumą, kuris tam tikru būdu gali būti kilęs iš išganyto istorijos, tada įmanoma, kad šie žmonės Marijos gerbime atras radikalesnį, artimesnį, pilnesnio tikėjimo santykį su Jėzumi.

Viskas, ką sakiau apie Marijos kultą, tinka pagal analogiją ir kitų šventųjų gerbimui, tarp jų ir šventajam Juozapui. Paimkime šeimos tėvą. Jis labai dažnai nerimauja, kaip jam pavyks išlaikyti šeimą. Gal dėl šios priežasties jis jaučiasi artimesnis šventajam Juozapui. Tačiau šio šventojo gerbimas atlieka tik antrinį vaidmenį jo bendroje religinėje veikloje. Ir vis tiek gali būti, kad jis teigiamai paveiks visą jo religinį gyvenimą. Gali būti, kad dėl to jis dažniau eis komunijos, mieliau atliks išpažintį, gal net pradės giliau mylėti Mariją ir Jėzų. Šiuo atveju turėsime kelią „per Juozapą – į Mariją ir Jėzų“.

MANO PARAPIJOS PORTRETAS

Petras Gucevičius (V k.)

Esu iš Druskininkų Švč. Mergelės Marijos parapijos. Bažnytėlė stovi pačiame miesto centre, puikuoja labai gražioje vietoje - prie Druskininkų ežerėlio. Ji ypatinga tuo, kad neturi šventoriaus tvoros, tuo liudydama, kad josios šventorius – visa parapija. Bažnytėlėje patarnavau nuo mažumės, 8-9 metų, tad turiu nemažą klapčiuko stažą. Iš vaikystės prisiminimų labiausiai įstrigęs jaunimė-

lis; mūsų buvo tada apie trisdešimt patarnautojų. Be jų, į liturgiją išitraukdavo ir mergaitės – adorantės ar lektorės. Todėl sekmadienis iš tiesų visiems didelė šventė. Dėl mūsų gausos, pasiskirstydavom šv. Mišių laiką ir pareigas. Aišku dažnai pešdavomės dėl garbingų taurės ar ampulės nešėjo pareigų. Tiesa, ginčai išsprendavo labai paprastai, vadovaujantis amžiaus kriterijumi – kas vyriausias, tas ir diktuoja sąlygas. Patarnautojai visgi tarpusavyje sutardavo puikiai. Mes turėjome aktyvų kleboną ir kartu susibėgdavom į bendrus susitikimus klebonijoje. Kartu kepdavom blynus, valgydavom tortus bei bandeles, žaisdavom žaidimus ir visokius pokštus krėsdavom. Tokie dalykai mus labai jungė. Pavyzdžiui, kartą, per klebono jubiliejų, jam užrišom rankas, kojas panardinom į balėją su margancovke. Klebono kojos nusidažė, o mums džiaugsmo per akis. Žodžiu, mėgom triukšmą klebonijoje. Be to, klebonas kas vasarą organizuodavo jaunimėliui stovyklą, jau tradicinį renginį ir mūsų labai pamėgtą - jau vien dėl buvimo kartu, be to, vakarai linksmi, dargi ir maudynės išimintinos, o svarbiausia - pats klebonas kartu, nors mes jam ausis turėjom išzysti. Labai mėgdavom VAJC renginius, klebonas mielai mus siūsdavo į juos ir palaikydavo. Grįžę daug ką ir pas save pritaikydavom.

Parapijoje turėdavome ir rimtų susiejimų. Buvo įkurta Šv. Rašto grupelė, kurioje dalindavomės Dievo Žodžio suvokimu, klebonas galiausiai pakomentuodavo vieną ar kitą ištrauką, kartu aptardavom ir savo išgyvenimus, problemas. Gerdavom sultis (vyno dar nelabai galėjom), valgydavom „maną“ – neraugintą duoną, žodžiu elgėmės kaip tikri Rašto žinovai. Gavėnios ar Advento metu senimas apsiimdavo vesti pamaldas bažnytėlėje, prieš šv. Mišias ar po jų giedodavo liūdnas giesmes ar kalbėdavo rožinį, mums nelabai tai patikdavo. Tačiau jaunimėlis mėgo Kryžiaus kelio stotis. Klebonas skaitydavo stotis, o patarnautojų būrys su žmonėmis iš paskos. Aišku, pasijuokdavom vienas iš kito. Tai žiūrėk, vienam vaškas ant pirštų varva, kitas susiprunkščia ne laiku - nelabai supratom dar tada Kristaus kančios prasmės...

Parapijoje dirba ir nuostabi, jauna ir energinga vargoninin-

kė – maestro Diana. Labai gražiai giedančią, nors dar studentė magistrantė, bet jau darbuojasi. Ji labai pagyvino parapijos gyvenimą, atsinešdama gyvumo, suburdama jaunimo chorelį. Muzikinis gyvenimas apskritai Druskininkuose aktyvus, kasmet vyksta M.K. Čiurlionio muzikos festivaliai.

Šiaip mūsų bažnytėlę žmonės mėgsta, gana gausiai lanko, aišku, amžius kaip ir įprasta, daugiausiai senyvi žmonės - senjorai. Esama stotelės prie bažnytėlės, tai ten praktiškai kas sekmadienį III-is Vatikano susirinkimas vyksta, daug galima prisiklausyti. Manęs žmonės kuklinasi, bet iš tėvų ne kartą girdėjau, kaip žmonėms patinka mūsų bažnytėlė ir klebonas, jau vien dėl to, kad ilgų pamokslų nesako. O jaunos šeimos gana retai apsilanko, gal trūksta pastoracijos. Reikia su jais bendrauti, kad nebijotų kunigo, o tuo pačiu ir Bažnyčios. Reikia eiti į pačius žmones. Kita vertus, klebonas buvo vienas, nelabai ir suspėjo, nors yra drąsus ir bendraujantis. Gal dabartiniam klebonui pavyks juos patraukti. Be to, jaunimas mokslo metais išvažiuoja studijuoti, Druskininkai tuomet ištuštėja. Trūksta ir tęstinumo, kartais metus gyvuoja kokia graži iniciatyva, o vėliau nugęsta. Carito vadovai galėtų pasitempti... Na, dar esama ir skautų grupelės, kuri gana gražiai glaudžias prie bažnyčios.

Man pačiam bažnytėlė kelia daug sentimentų, vos į ją įžengus. Be to, ji iš tiesų labai graži – jaukus altorius ir nuostabi mergelės Marijos koplyčia. Ten ir kardinolo krepšinio taurė, kurią kažkada iškovojom, puikuoja. Toks mielas prisiminimas ir pasididžiavimas.

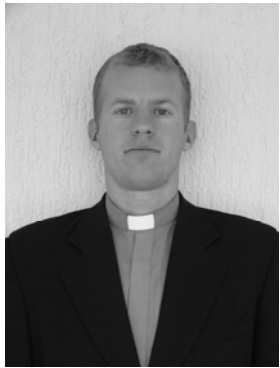
Ryškiai pamenu ir vienas Velykas. Mes buvome aktyvesni ir jaunesni, o zakristijonas jau vyresnio amžiaus žmogus. Jis paprašė nubėgti į varpinę paskambinti varpais. Nusprendėm ypatingu būdu pakelti žmones Velykų rytą. Trise pradėjom skambinti, tampėm tas virves tol, kol pradėjo pastoliai judėti. Išsigandę bandėm varpus pristabdyti, bet virvė kelia aukštyn, taip išsiūbavę varpai buvo. Metėm viską ir dingom iš ten. Klebonui aišku nieko nesakėm. Tokie tad pokštai. Na, o jei keliais žodžiais reiktų apibūdinti savo parapiją, tai ji yra puiki, šilta miesto bažnytėlė... Kviečiu apsilankyti.

Ryškiai pamenu ir vienas Velykas. Mes buvome aktyvesni ir jaunesni, o zakristijonas jau vyresnio amžiaus žmogus. Jis paprašė nubėgti į varpinę paskambinti varpais. Nusprendėm ypatingu būdu pakelti žmones Velykų rytą. Trise pradėjom skambinti, tampėm tas virves tol, kol pradėjo pastoliai judėti. Išsigandę bandėm varpus pristabdyti, bet virvė kelia aukštyn, taip išsiūbavę varpai buvo. Metėm viską ir dingom iš ten. Klebonui aišku nieko nesakėm. Tokie tad pokštai. Na, o jei keliais žodžiais reiktų apibūdinti savo parapiją, tai ji yra puiki, šilta miesto bažnytėlė... Kviečiu apsilankyti.

METAI SU ŠV. PAULIUMI

Laurynas Visockas (V k.)

„Kas tu esi, Viešpatie?“ Apd 9,5

Šiandienos jauni žmonės vadinami jaunimu, kelia savo širdyje klausimus: kam aš čia esu? Kas žmogaus gyvenime yra tikra? Į ką galima remtis ir nebijoti, kad liksi nesuprastas, kad iš tavęs pasityčios, kad tave paliks? Pastebima, kad jaunimas ieško tiesos, ieško to kas gyvenimui suteiktų tikslą ir garantiją. Visame tame ieškojime matyti vidinis troškimas

būti priimtu, mylimu, gydomu nuo laikinų visuomenės gėrybių, nuo viso to, kas nereikalauja proto pastangų, bet lengvai pasiduoda naudos siekimui ir bandos principui – gyvenk kaip dauguma. Šeimos rūpestis vaikais, pasireiškiantis tik materialių gėrybių užtikrinimu, verčia jauną žmogų atsakymų į rūpimus klausimus ieškoti gatvėje tarp bendraamžių. Deja, tie klausimai dažnai esti ne dvasiniai.

Kas tu esi, Viešpatie? Šis klausimas tikintį žmogų lydi visą egzistenciją, kaip ir atsakymo paieška. Šiuo klausimu ir Šv. Paulius pradeda savo tikėjimo kelionę, naujai žvelgdamas į Dievą, save ir pasaulį. Kaip Paulius prieš susitikimą su Jėzumi buvo įsitikinęs savo gyvenimo tikslo teisingumu ir iš to kylančiais darbais, taip ir jaunas žmogus susiranda kas jam yra tikslas ir kokių vertybių siekti. Būdamas jaunas, pilnas entuziazmo, Paulius stengėsi išnaikinti Bažnyčią (Apd 7,58; 8,3), sunaikinti žmones, tikėjusius Jėzumi Kristumi ir Juo gyvenusius. Paulius tikinčiuosius suiminėdavo ir veždavo į kalėjimus, nes jie buvo nepriimtini žydų liaudžiai, kaip ir pats Jėzus. Juos kaltino dėl visų nelaimių, įstatymo nesilaikymo ir maištų. Čia matome kaip Paulius visiškai pasitikį savimi, savo užsibrėžtu tikslu ir darbais žydų tautos naudai. Jo pritarimas Stepono nužudymui atskleidžia, koks aklas gali būti viduje žmogus, nematydamas kitokios tiesos, kitokio gyvenimo prasmės suvokimo.

Šiame Pauliaus apibūdinime galima išvystyti panašumą su dabartiniu jaunimu, kuomet paaugliai nebesugeba pasirinkti kas tikra ir naudinga. Kaip ir Paulius - jie renkasi tai, ką visuomenė siūlo ir tai, kas patogiu. O tai dažniausiai prasilenkia su asmeniu, žmogiškų vertybių puoselėjimu ir apsiriboja egoistinių poreikių tenkinimu. Ypatingai sunki situacija dabartinėse šeimose, kuriose, pačių tėvų liudijimu, jie reikalingi vaikams tik tam, kad pamaitintų, aprengtų, uždirbtų pinigų ir nupirktų naujausią klykiantį kompiuterį. Ir tai yra visa, kas reikalinga jų laimei ir tobulėjimui...

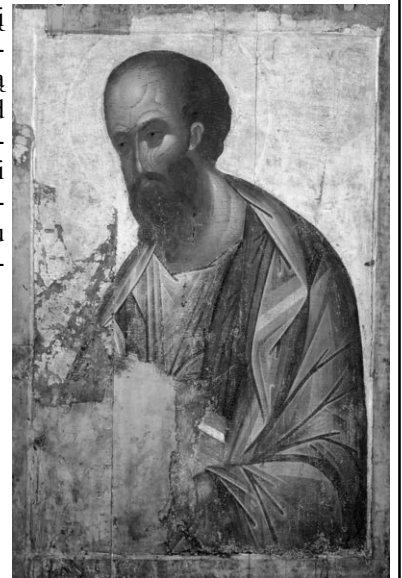
„Kas tu esi, Viešpatie?“ Šį klausimą Paulius kelia tik tuomet, kai pats Jėzus Kristus išterpia į jo veiklą ir pirmiau užklausia: „kam tu mane persekioji?“ (Apd 9,4). Čia Pauliaus gyvenimas Viešpaties dėka įgauna kitą prasmę, Pauliui atsiveria akys ir jis pamato, kad gyvenime galima eiti ir priešingu keliu, eiti kartu su Viešpačiu. Keliu, kuris negarantuoja saugumo, bet yra pilnas išbandymų ir nepatogių situacijų. Pauliaus tikslas persekioti krikščionis tapo beprasmis, nes jis atrado tikrąjį gyvenimo tikslą - gyventi tikėjimu, skelbiant bei liudijant, kad „Jėzus yra Dievo sūnus“ (Apd 9,20).

Jaunam žmogui Viešpats apsireiškia per įrankį, per žmo-

gų, kuris jau yra Jėzų sutikęs savo gyvenimo kelyje ir Juo kasdien gyvena. Tuo įrankiu gali būti kiekvienas tikintis. Dažnai Viešpats jaunimą kviečia susimąstyti per gyvenimo įvykius. Tai gali būti ir katalikiška stovykla, kur susirenka bendraamžiai ir kartu asmeniškai ieško atsakymo, kurį išskėlė Paulius. Čia Jėzus Kristus ateina į jų širdis per paprastus, žmogiškus dalykus: nuoširdumą, meilę, išgyventą tikėjimo liudijimą, bendrystę ir suvokimą, kad esi reikalingas ir mylimas. Pastebima, kad dažnai jaunimas ieško sau žmogiško pavyzdžio ir tai yra puiki proga savo pavyzdžiu juos vesti link Viešpaties Jėzaus Kristaus, vienintelio autoriteto, tikro Žmogaus, tikro draugo. Šis uždavinys nėra lengvas, nes visu savo vidumi turi priimti jauną žmogų ir jį mylėti, tiesiog būti su juo, liudyti jam kas yra Dievas, kartu melstis ir padėti atrasti bei pažinti Jį. Visa tai nueitų veltui, jeigu tikintis žmogus taupytųsi, nesileistų būti Dievo įrankiu. Jaunas žmogus tai pajustų ir supratęs, kad tai netikra, liktų užsidaręs savyje, paskeštų tikėjimo abejonėse.

Jauno žmogaus, kaip ir Pauliaus, dažnai nesupranta draugai, kad ir kiek bandytų paaiškinti žmogus atradęs Dievą, tai lieka mįsle, kurios protas neįstengia įminti. Kai paauglys atsiverčia, jis, kaip ir Paulius, yra silpnas savo vertybėse, savęs teigiamame vertinime, nes visa kas buvo iki tol, tampa nereikšminga ir netikra. Esant silpnam norisi supratimo ir paguodos, atsakymų, o draugai nesuprasdami matomų pokyčių palieka, arba stebi kas vyks toliau. Artimųjų reakcija taip pat būna dažnai neigiama, ypač kai namuose nieks netiki. Kartais tėvai bandydami atitraukti paauglį nuo Bažnyčios auklėja jį mušdami ar šaipydami ir vadindami davatka bei panašiais žeidžiančiais ar žeminančiais žodžiais. Bet jaunas žmogus kovoja ir ieško tikėjimo, net ir tuomet, kai močiutės bažnyčioje rūščiai žiūri.

Žvelgdami į Pauliaus atsivertimą matome, kad ir jis buvo nesuprastas. Jam grėsė tai, į ką jis pats neseniai vedė žmones – mirtis. Kiekvienam jaunam žmogui, paaugliui ir vaikui, Paulius yra pavyzdys kaip per sunkumų kalnus kopti į priekį ir kaskart vis drąsiau liudyti, kad Jėzus yra Mesijas, miręs dėl manęs ir tavęs. Tam, kad mes gyventume. Svarbu nebijoti jauną žmogų palydėti tikėjimo kelionėje, juk tikinčiam nieko nėra gražiau, kaip matyti, kad jaunas žmogelis ieško Viešpaties kaip oro, kurio reikia plaučiams, kad išgyventum ir panašėtum į Tą iš kurio esi atėjęs. Melsdamasis už kiekvieną jauną dūšią prašau Viešpaties, kad atsirastų vis daugiau žmonių, kurie ryžtųsi atverti savo tikėjimo klodus ir liudyti Jėzų Kristų su tokiu uolumu, koku degė apaštalas Paulius.

 KALBOS KULTŪROS PRIEANGIUOS

Dr. Joana Pribušauskaitė

Kalba yra sistema – taigi joje tikrai yra tvarka. Tačiau gyvosios kalbos kinta – todėl atsiranda nesisteminių dalykų (arba senos, jau išnykusios sistemos liekanų, arba naujos užuomazgų). Nesisteminių dalykų taip pat randasi dėl kitų kalbų įtakos – tokiu atveju mes painiojame sistemas: kas vienoje kalboje yra geras, norminis reiškiny, kitoje – netinkamas, nenorminis. Gal bandykim įvertinti kai kuriuos kalbos dalykus, pažiūrėti, kaip jie dera su sistema.

Dažnam tikras chaosas atrodo lietuvių kalbos kirčiavimas. Atseit jokios sistemos čia ir būti negali, o jeigu ji ir yra, tai tokia paini ir sudėtinga, kad neverta jos nė bandyti suprasti. Gal griaukim šį mitą ir sutikim, kad ne taip sunku suskaičiuoti iki keturių – tiek yra lietuvių kalbos vardažodžių (daiktavardžių, būdvardžių, skaitvardžių, įvardžių) kirčiavimo tipų. Tiesiog išmokim taisyklingai kirčiuoti po vieną 4 skirtingų kirčiuočių žodį, o paskui, kai kyla abejonų, blogiausiu atveju susiraskim žodyne, kokio kirčiuotė nurodyta prie to žodžio, ir prisiminkim vieno iš tų keturių kirčiavimą.

Galima išgirsti kirčiuojant *klierikaĩ, klierikãms, diakonãms*

ir *kliėrikai, kliėrikams, diãkonams*. Kaip iš tikrųjų? Žodynuose nurodoma: *kliėrikas (1), diãkonas (1)*. Tas paslaptingas skaičiukas prie vardažodžių rodo, kad šie daiktavardžiai yra **pirmosios** – lengviausios įsiminti – kirčiuotės: šio kirčiavimo tipo žodynuose **kirtis nešokinėja**, t. y. visuose linksniuose kirčiuojamas tas pats skiemuo. Taigi: *kliėrikas, kliėrikai, kliėrikų, kliėrikams; diãkonas, diãkonų* ir t. t. Pagal pirmąją kirčiuotę kirčiuojama (t. y. visuose linksniuose **kirtis išlieka pastovus**): *bažnyčia, móteris, mėdžiaga, ėsmeniškas* – kaip *brólis, parãpija, rùdeniškas*.

Neretas pasako: *Kad gerai išlaikyti egzaminą, reikia mokytis visą semestrą*. Egzaminas dar neišlaikytas, taigi kalbame apie tariamą dalyką, tad vartokime tariamą nuosaką: *Kad gerai išlaikytum, išlaikytumėt, būtų galima gerai išlaikyti egzaminą...* Atsiminkime: lietuvių kalboje tikslui pasakyti nevartojama **kad su bendratimi**, tai – iš slavų kalbų išsiversta konstrukcija. Todėl klaidinga sakyti: *Kad tapti geru specialistu, nepakanka vien tik teorinių žinių*, o reikia: *kad taptumėte, kad būtų galima tapti, norint tapti...*

Bendratis po jungtuko **kad** gali būti vartojama tada, kai norime pasakyti pageidavimą (*Kad greičiau tuos namų darbus atlikti!*) arba kai gretiname vienodus veiksmus (*Kad švęsti, tai švęsti*).

Oremus...

LITANIJA PRAŠANT NUOLANKUMO DORYBĖS

O JĖZAU, romus ir nuolankios širdies, išklausk mane.

*Nuo noro būti vertinamam,
Nuo noro būti mylimam,
Nuo noro būti išaukštintam,
Nuo noro būti pagerbtam,
Nuo noro būti giriamam,
Nuo noro būti statomam aukščiau už kitus,
Nuo noro būti klausiamam patarti,
Nuo noro būti kitų pripažintam,
Nuo baimės būti pažemintam,
Nuo baimės būti nuvertintam,
Nuo baimės būti paniekintam,
Nuo baimės būti apšmeižtam,
Nuo baimės būti pamirštam,
Nuo baimės būti pajuoktam,
Nuo baimės būti įžeistam,
Nuo baimės būti įtartam,*

*Kad kiti būtų labiau mylimi už mane,
Kad kiti būtų labiau vertinami negu aš,
Kad kiti galėtų pasaulio opinijoje didėti, o aš mažėti,
Kad kiti galėtų būti parinkti, o aš pastumtas į šalį,
Kad kiti galėtų būti giriami, o aš likčiau nevertinamas,
Kad kiti galėtų visur už mane pirmiau stovėti,
Kad kiti galėtų tapti šventesni už mane,
tik kad ir aš tapčiau šventu tiek, kiek galiu.*
A m e n .

Išlaisvink mane, Jėzau!

Jėzau, suteik man malonę to trokšti.

*Jis numeta galiūnus nuo
sostų ir išaukština
nuolankiuosius...*

(Lk 1,52)

Mykolas Sotničenka (Vk.)

SEMINARIJOS KRONIKA

- 08-28 – Į seminariją grįžo klierikai. Šiais metais seminaristų vasaros keliai driekėsi nuo JAV iki Australijos, kur keturi atstovai dalyvavo Pasaulio Jaunimo Dienose Sidnėjuje.
- 08-29 – Sužinota kokias naujoves, pasikeitimus vadovybė siūlo šiems metams, o kursai savo ruožtu išsirinko vietinę valdžią ir ją delegavo į kasmenesines kovas.
- 08-30-31 – Piligrimystė į Krekenavą, ne tik išbandžiusi raumenų tvirtumą ir batų lankstumą, bet ir patvirtinusi aukštaičių atlapaširdiškumą bei dosnumą.
- 08-31 – 09-03 – Rekolekcijos Trinapolyje su mons. G. Grušu. Pamokslininkas Palaiminimų dvasia ragino vietoj nuodėmingų praktikų atkakliai ugdyti dorybėmis paremtus įpročius.
- 09-04 – Mokslo metų pradžia. Iškart ir pirmoji paskaita, kurią skaitė naujasis dėstytojas Povilas Aleksandravičius.
- 09-05 – Išsvajotų ir išsapnuotų paskaitų pradžia. Liūdna...
- 09-06 – Unikalūs pirmojo kurso brolių pašaukimų pasakojimai, viltys ir lūkesčiai skambėjo susipažinimo vakare.
- 09-07 – Pirmasis sekmadienis praktikos vietose. Vieni atsargiai, kiti drąsiau ima parapijų tvirtoves.
- 09-11 – Seminarijoje lankėsi ir savo veiklą pristatė Kristaus kapo ordino riteriai iš JAV. Džiugu, kad ir Pasaulio Lietuvių bendruomenės pirmininkė R. Narušienė yra karžygė.
- 09-13 – Antroji piligrimystė šiais mokslo metais. Šiluva pasitiko maldininkų gausa, išgražėjusia aikšte ir sargybiniais.
- 09-16 – Gedulingi Viešpaties Angelo garsai skambėjo dukart: netikėtai mirusiai ilgametei seminarijos virėjai Staselei Lančickienei ir kun. Juozui Urbonui, su kuriuo visi šiandieniai seminaristai propedeutiniame kurse gyveno veik po vienu stogu.
- 09-22 – Kambarių laiminimas ir susipažinimas su nauju kambariuku – Jėzumi.
- 09-22 – Svečias iš Vokietijos kun. Ernestas supažindino su Schönstadt judėjimu.
- 09-27 – Išvykstame į Balstogę pasitikti palaimintojo kun. Mykolo Sopočkos.

Redaktorius: Mozė Mitkevičius
Bendradarbis: Egidijus Tubelis
Fotografas: Robertas Moisevič

TEESIE
Šv. Juozapo kunigų seminarijos leidinys

2008 – 2009 / 1 (44)

Mūsų adresas:

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija
 Kalvarijų g. 325
 LT – 08420 Vilnius
 tel. (8 – 5) 279 62 77
 www.seminarija.lt